

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și literaturi romanice
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii ¹⁾	Nivel licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limbă și literatură italiană / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLI3261 Literatură italiană II							
2.2 Titularul activităților de curs	Lector vacant							
2.3 Titularul activităților de curs practic	Asist. dr. Damian Otilia Ștefania							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DO
							Obligativitate ³⁾	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 curs practic	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 curs practic	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat					2
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	126				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, Fotocopii, cărți, materiale multimediale
5.2 de desfășurare a cursului practic	Sală de seminar, xeroxuri, cărți, suporturi de curs, materiale multimediale Frecventarea cursului practic este obligatorie în proporție de 80%.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - C4.1 Precizarea și descrierea specificului epocilor și curentelor literare din spațiul cultural al limbii moderne A. - C4.2 Explicarea poziției operelor literare în contextul cultural A și raportarea lor la tradițiile literare din cultura A. - C4.3 Analiza textelor literare din cultura A cu respectarea normelor de cercetare specifice. - C4.4 Utilizarea literaturii de referință pentru interpretarea textului literar - C4.5 Elaborarea unui proiect pe o temă dată din literatura/cultura A, respectând normele de cercetare - C4.6 Interpretarea critică a unui text literar de complexitate medie, în limba modernă A, pe baza conceptelor și metodelor studiate.
Competențe transversale	- CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în concordanță cu etica profesională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Familiarizarea cu literatura italiană a sec. XIX
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> -Incursiune în opera lui Leopardi, Manzoni, Collodi și Verga; -Ilustrarea elementelor esențiale ale romantismului italian și ale verismului în raport cu literaturile europene; -Ilustrarea receptării critice și literare a autorilor studiați, inclusiv prezența acestora în cultura română; -identificarea elementelor de intertextualitate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
----------	-------------------	------------

1. Istorie, politică, societate, literatură italiană în epoca Revoluției franceze și a lui Napoleon Bonaparte (1789-1815). Neoclasicismul. Mit, eroism și pasiune la Ugo Foscolo	Expunere; Curs interactiv	
2. Romantismul european și cel italian. Creația artistică și originalitatea individuală. Sciziunea între eu și lume. Polemica clasici/romantici. Caracteristicile literaturii italiene în epoca Restaurației și a Unității naționale (1815-1860).	Expunere; Curs interactiv	
3. Giacomo Leopardi: „povestea unui suflet” între biografie și autobiografie. Jurnalul filozofic <i>Zibaldone dei pensieri</i> : oglinda experienței umane și intelectuale a poetului. Teorii poetice și filozofice.	Expunere; Curs interactiv	
4. Discurs autobiografic în <i>Canti</i> și poezia ca act de cunoaștere: de la „pesimismul istoric” la „pesimismul cosmic”, la ultimul Leopardi. Iluzia iubirii.	Expunere; Curs interactiv	
5. <i>Operette morali</i> : Natura și „fericirea imposibilă”. Reconstrucția identității poetice. Lecția morală a ultimului Leopardi (Ciclul Aspasiei, <i>Il tramonto della luna</i> și <i>La ginestra</i>). Note pentru receptarea critică și literară (sau absența ei).	Expunere; Curs interactiv	
6. Viața și opera lui Manzoni: liricul, dramaturgul, naratorul, teoreticianul. Convertirea religioasă și literară. Parcursul întrerupt în <i>Inni sacri</i> . Conflictul dintre real și ideal în <i>Il conte di Carmagnola</i> și <i>Adelchi</i> . Scopul literaturii: util, adevărat, interesant.	Expunere; Curs interactiv	
7. Gândirea și poetica: patrie, religie, credință și rațiune. Revoluția romanului istoric în Italia. Probleme și soluții teologice, literare și lingvistice în cele trei redactări ale romanului <i>I promessi Sposi</i> . Traducerea în imagini: Quarantana și ilustrațiile lui Gonin.	Expunere; Curs interactiv	
8. <i>I promessi sposi</i> : sistemul personajelor și cadrul istoric. Polifonia. Ideologia și finalul (cap.38): Manzoni un pesimist? Note pentru receptarea critică și literară.	Expunere; Curs interactiv	
9. Literatura în Italia postunitară. Carlo Collodi autorul unei singure cărți? Pinocchio I și II (cap.I, II, III, XV, XVI, XXXVI) O structură naratologică de compromis? Ambiguitate și ambivalență: Pinocchio păpușă de lemn și/sau copil (cap.IV). Observații asupra receptării critice și literare.	Expunere; Curs interactiv	
10. Naturalismul francez și verismul italian. Viața lui Verga. De la primele opere la Verism: maturizarea ideologică și culturală. Nuvelele și „legea celui mai puternic”: <i>Rosso Malpelo</i> .	Expunere; Curs interactiv	
11. Tema „celor învinși”: pesimism și antiprogresism. De la nuvela <i>Fantasticheria</i> la <i>Malavoglia</i> : „idealul stridiei” și „religia familiei” în romanul coral.	Expunere; Curs interactiv	
12. Verga, fotografia realității. Tehnici narative și stilistice în <i>Malavoglia</i> . Voce narativă, perspectivă, timp la Verga. Metoda impersonalității și discursul indirect liber.	Expunere; Curs interactiv	
13. <i>Cavalleria rusticana</i> : nuvelă, dramă, libret, scenografie cinematografică. Note pentru receptarea critică și literară a lui Verga.	Expunere; Curs interactiv	
14. Concluzii.	Expunere; Curs interactiv	
Bibliografie obligatorie: Giacomo Leopardi, <i>Canti</i> ; <i>Operette morali</i> (două la alegere) Alessandro Manzoni, <i>I Promessi sposi</i> ; Carlo Collodi, <i>Pinocchio</i> ; Giuseppe Verga, <i>I Malavoglia</i> ; nuvelele <i>Fantasticheria</i> , <i>Rosso Malpelo</i> , <i>Cavalleria rusticana</i> Luigi Blasucci, <i>Leopardi e i segnali dell'infinito</i> (1985), Il Mulino, Bologna 2001. Cesare Luporini, <i>Leopardi progressivo</i> , Ed, Riuniti, Roma, 1980. Lanfranco Caretti, <i>Manzoni: guida storica e critica</i> , Bari, Laterza, 1976. Alberto Asor Rosa, <i>Le avventure di Pinocchio</i> , in <i>Letteratura italiana a c. di Alberto Asor Rosa, Le opere, III. Dall'Ottocento al Novecento</i> , Einaudi, Torino 1995, pp. 879-950. Luigi Russo, <i>Giovanni Verga</i> , Napoli, Ricciardi, 1919.		

<p>Marco Santagata, Laura Carotti, Alberto Casadei, Mirko Tavoni, <i>Il Filo rosso, antologia e storia della letteratura italiana ed europea, Primo Ottocento. Secondo Ottocento</i>, Ed. Laterza, Bari, 2006.</p> <p>Salvatore Guglielmino, Hermann Grosser, <i>Il sistema letterario</i>, Principato, Milano, 1987.</p> <p>Giulio Ferroni, <i>Storia della letteratura italiana</i>, Einaudi, Torino, 1995.</p> <p>Bibliografia facultativă</p> <p>Marco Santagata, <i>Quella celeste naturalezza. Le canzoni e gli idilli di Leopardi</i>, Il Mulino, Bologna, 1994.</p> <p>Anna Dolfi, <i>Leopardi el il Novecento. Sul Leopardismo dei poeti</i>, Le Lettere, Firenze, 2009.</p> <p>Ezio Raimondi, <i>Il romanzo senza idillio. Saggio sui "Promessi sposi"</i>, Einaudi, Torino, 1975.</p> <p>Daniela Marcheschi, <i>Collodi ritrovato</i>, Ets, Pisa, 1990.</p> <p>Daniela Marcheschi, <i>Il naso corto – una rilettura delle Avventure di Pinocchio</i>, EDB, Bologna, 2016.</p> <p>Romano Luperini, <i>Giovanni Verga</i>, Laterza, Roma-Bari, 1981.</p>		
8.2 Curs practic	Metode de predare-învățare	Observații
1. Motive autobiografice în romanul <i>Ultime Lettere di Iacopo Ortis</i> . <i>Incipit-ul</i> romanului.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
2. Traducerile și tradiția în Italia (Madame de Stael, <i>Sulla maniera e l'utilità delle traduzioni</i>). Poezia antică și poezia modernă la Leopardi (<i>Discorso di un italiano intorno alla poesia romantica</i>).	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
3. Nuclee filozofice în <i>Zibaldone</i> : teoria plăcerii, teoria poeziei, raportul om-natură. Filosofie și poezie în discursul leopardian: „grădina suferinței” (<i>Zibaldone</i> , 4175-4177)	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
4. <i>Infinitul</i> : eul liric și infinitul spațio-temporal. De la Natura benefică (<i>La quiete dopo la tempesta</i>) la Natura malefică (<i>Il sabato del villaggio</i> , <i>Canto notturno di un pastore errante dell'Asia</i>).	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
5. Sensul existenței și <i>Dialogo della Natura e di un Islandese</i> . Noua poetică leopardiană: istorie și societate/rațiune și civilizație. Teme clasice și teme romantice (<i>La sera del dì di festa</i> , <i>Ultimo canto di Saffo</i> , <i>Alla luna</i>). Iubire și iluzie (<i>Alla sua donna</i> , <i>Il passero solitario</i> , <i>A Silvia</i> , <i>A se stesso</i>)	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
6. Istorie și invenție în <i>incipit-ul</i> romanului <i>I promessi Sposi</i> (Scrisoarea către domnul Chauvet, scrisoarea „Despre Romanticism”). Ficțiunea manuscrisului regăsit.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
7. Axa sintagmatică în <i>I promessi sposi</i> : naratori și naratari. Ciurma și mizeria colectivă între tema răului și a Providenței (cap.31-32). Justiția omenească și cea divină: întâlnirea dintre părintele Cristoforo și don Rodrigo (cap.6), colocviul dintre Cel-fără-nume și Cardinalul Borromeo (cap.23), „Domnul iartă multe lucruri pentru o faptă de milostenie” (cap.21).	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
Puterea și sistemul de privilegii: Renzo, patru claponi și un avocat (cap.3). <i>Nomen omen</i> în <i>Promessi Sposi</i> . Geografia romanului între spațiu real și spațiu simbolic: descrierea „Adio munților”. Manzoni între regie și ordine: via lui Renzo (cap.33), metaforă a societății și a istoriei.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
9. „Ochii de lemn” și nașterea lui Pinocchio (cap.I-III). <i>Topoi</i> și modele literare (cap.I, XXXIV, XXXV): o receptare comică și parodică. Funcții narrative. Locuri și personaje simbolice (cap.IV, XIII). Ultima metamorfoză și pluralitatea finalului (cap. XXXVI)	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
10. <i>Fantasticherie</i> : un manifest poetic. <i>Rosso Malpelo</i> și raportul între conștiință și acțiune. Negarea progresului și a istoriei: dimensiunea mitică a exclușilor (<i>Rosso Malpelo</i> și padron 'Ntoni în cap. XII și XVI).	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
11. Tema familiei în <i>Malavoglia</i> . Natură și societate în creația lui Verga (familia Malavoglia și gura satului în cap.II, înmormântarea lui Bastianazzo în cap.IV).	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
12. Narațiunea obiectivă și impersonală. Soluții lingvistice la Verga: tehnici ale coralității.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
13. Santuzza de la nuvelă la teatru. Traducerea în imagini: <i>Cavalleria rusticana</i> la cinema.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	
14. Verificare scrisă.	Verificare scrisă	
<p>Bibliografie obligatorie:</p> <p>Giacomo Leopardi, <i>Canti; Operette morali</i> (două la alegere)</p>		

Alessandro Manzoni, *I Promessi sposi*;
 Carlo Collodi, *Pinocchio*;
 Giuseppe Verga, *I Malavoglia*; nuvelele *Fantasticheria*, *Rosso Malpelo*, *Cavalleria rusticana*
 Luigi Blasucci, *Leopardi e i segnali dell'infinito* (1985), Il Mulino, Bologna 2001.
 Cesare Luporini, *Leopardi progressivo*, Ed, Riuniti, Roma, 1980.
 Lanfranco Caretti, *Manzoni: guida storica e critica*, Bari, Laterza, 1976.
 Alberto Asor Rosa, *Le avventure di Pinocchio*, in *Letteratura italiana a c. di Alberto Asor Rosa, Le opere, III. Dall'Ottocento al Novecento*, Einaudi, Torino 1995, pp. 879-950.
 Luigi Russo, *Giovanni Verga*, Napoli, Ricciardi, 1919.
 Marco Santagata, Laura Carotti, Alberto Casadei, Mirko Tavoni, *Il Filo rosso, antologia e storia della letteratura italiana ed europea, Primo Ottocento. Secondo Ottocento*, Ed. Laterza, Bari, 2006.
 Salvatore Guglielmino, Hermann Grosser, *Il sistema letterario*, Principato, Milano, 1987.
 Giulio Ferroni, *Storia della letteratura italiana*, Einaudi, Torino, 1995.

Bibliografia facultativă

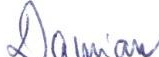
Marco Santagata, *Quella celeste naturalezza. Le canzoni e gli idilli di Leopardi*, Il Mulino, Bologna, 1994.
 Anna Dolfi, *Leopardi el il Novecento. Sul Leopardismo dei poeti*, Le Lettere, Firenze, 2009.
 Ezio Raimondi, *Il romanzo senza idillio. Saggio sui "Promessi sposi"*, Einaudi, Torino, 1975.
 Daniela Marcheschi, *Collodi ritrovato*, Ets, Pisa, 1990.
 Daniela Marcheschi, *Il naso corto – una rilettura delle Avventure di Pinocchio*, EDB, Bologna, 2016.
 Romano Luperini, *Giovanni Verga*, Laterza, Roma-Bari, 1981.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului;
- cadrul didactic are doctoratul în domeniul filologie;
- o parte din elementele prezentate în cadrul cursului și seminarului au fost dezbătute în cadrul unor conferințe și prelegeri naționale și internaționale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Copierea sau fraudă: 1 - Nelectura operei: 4 - Analiza simplă a subiectului: 5-6	- Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10	75%
10.5 Curs practic	- Copierea sau fraudă: 1 - Nelectura operei: 4 - Analiza simplă a subiectului: 5-6	- Cursul practic de interpretări de texte : verificare scrisă de 2 ore, notată de la 1 la 10 - Lucrare de seminar notată cu admis /respins	25%
10.6 Standard minim de performanță			
1. Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect; 2. Studentul a citit operele principale analizate; 3. Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului; 4. Studentul are o idee asupra metodelor interdisciplinare folosite.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de curs practic
20.04.2020	Lector vacant	Asist dr. Damian Otilia Stefania

Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament
22.04.2020	conf.dr. Cristiana Papahagi

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
29.04.2020	